

GNHH 2024-09-11

Redo för framtiden?

*Analys av hur det offentliga åtagandet i hälso- och sjukvården
och äldreomsorgen kan utvecklas till år 2040*

Sammanfattning av Rapport 2024:1, Vård-och omsorgsanalys

Föredragande: Charlotte Johnsson, hälso- och sjukvårdsstrateg

Befolkningens samlade behov av hälso- och sjukvård och äldreomsorg väntas bli allt större under de kommande 20 åren

- Befolkningen i Sverige växer och åldras.
- Levnadsstandarden i samhället fortsätter öka – ökad efterfråga på välfärdstjänster – fortsatt höga förväntningar på hälso- och sjukvård samt äldreomsorg.
- Svårare att finansiera och kompetensförsörja hälso- och sjukvården och äldreomsorgen – dagens ekonomiska läge.
- Utmaningen varierar regionalt och lokalt – stora skillnader i befolkningssammansättningen.

Syfte

Syftet med rapporten har varit att studera förutsättningarna och möjligheterna att behålla dagens omfattning av det offentliga åtagandet inom hälso- och sjukvården och äldreomsorgen fram till 2040 utifrån nedan frågeställningar:

- Förutsättningar för finansiering
- Förutsättningar för kompetensförsörjning
- Befolkningens förväntningar på framtida hälso- och sjukvård samt äldreomsorg
- Regionernas och kommunernas bedömning av förutsättningar och möjligheter
- Olika former av strategiskt förändringsarbete.

Det offentliga åtagandet – omfattningen av den offentligt finansierade hälso- och sjukvården och äldreomsorgen.

Underlag för rapporten

Underlaget i rapporten bygger på:

- Beräkningar av den framtida kostnadsutvecklingen och personalbehovet
- En enkätundersökning till befolkningen
- En enkät- och intervjuundersökning bland kommuner och regioner
- En ramverksanalys av vilka effekter strategiskt förändringsarbete kan ha på det offentliga åtagandet i hälso- och sjukvården och äldreomsorgen.

Sammanfattning

Sammantaget kan dagens omfattning av det offentliga åtagandet behållas

- Det krävs effektiviseringar för fortsatt ambitionshöjning.
- Mindre personalintensiva arbetssätt, särskilt inom äldreomsorgen.
- Befolkningen förväntar sig att omfattningen av det offentliga åtagandet i hälso- och sjukvården och äldreomsorgen växer, eller åtminstone behålls som i dag.
- Regionerna bedömer att dagens omfattning av åtagandet i hälso- och sjukvården kan behållas genom att använda resurserna effektivare.
- Kommunerna bedömer att det finns flera stora utmaningar med att behålla dagens omfattning av åtagandet inom äldreomsorgen.
- Många strategier kan ge kostnadsbesparande effektiviseringar men också bidra till ambitionshöjningar.

Regionernas bedömning

Nästan alla regioner bedömer att hälso- och sjukvården kommer kunna tillgodose befolkningens samlade vårdbehov år 2040 i åtminstone samma utsträckning som idag genom att använda resurserna effektivare.

- För hälso- och sjukvården handlar utmaningen främst om att fortsatt ha råd med ambitionshöjningar, som ny kostnadsdrivande teknik, kostsamma läkemedel och behandlingar.
- Regionerna uppfattar omställningen till en nära vård som avgörande för att resurserna ska kunna användas mer effektivt.
- Förebyggande insatser och mer egenvård kan på sikt minska befolkningens vårdbehov.
- Bättre samordning och samverkan med kommunerna har stor betydelse för en effektivare resursanvändning.
- Digitalisering har stor betydelse för att effektivisera hälso- och sjukvården.

Kommunernas bedömning

Många av kommunerna bedömer att de själva inte klarar finansieringen av äldreomsorgen till år 2040 med dagens finansieringsmodell och ekonomiska utveckling.

- För äldreomsorgen är utmaningen främst att tillgodose det ökade behovet i befolkningen, ekonomiska resurser behöver frigöras i form av effektiviseringar, mer personal om inte arbetssätten effektiviseras i större utsträckning än idag.
- Arbeta mer med förebyggande och hälsofrämjande insatser, för att i förlängningen använda resurserna effektivare än idag.
- En bättre samordning och samverkan mellan kommuner och regioner kan öka effektiviteten.
- Digitalisering kan bidra till effektivisering.
- Omställningen till en nära vård ökar trycket på kommunernas verksamheter, vilket bidrar till svårigheterna med att behålla omfattningen av det offentliga åtagandet i äldreomsorgen.

Frukostseminarium den 23 september !

Förutsättningar för framtidens hälso- och sjukvård och äldreomsorg

- Presentation av rapporten "Redo för framtiden?"
- Panelsamtal på temat hur Sveriges hälso- och sjukvård och äldreomsorg kan möta framtidens utmaningar med en åldrande och växande befolkning
- <https://www.vardanalys.se/om-vardanalys/folj-oss/seminarier/>

Region Halland

Charlotte Johnson, hälso- och sjukvårdsstrateg, Regionkontoret
charlotte.johnson@regionhalland.se